

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

3–4 листопада 2011 року в Харківському національному університеті імені В.Н.Каразіна відбулася чергова **XVI Міжнародна науково-практична конференція “Харківські соціологічні читання”**, в роботі якої взяли участь вітчизняні та закордонні фахівці-соціологи (викладачі вищої школи, науковці академічних установ і дослідницьких центрів) і соціологічна молодь — аспіранти та студенти ВНЗ України.

Серед учасників конференції були представники соціологічних спільнот України, Росії, Великої Британії, Польщі, Грузії, Естонії, Білорусі та інших країн. Україну представляли фахівці з Києва, Харкова, Львова, Одеси, Дніпропетровська, Донецька, Луганська, Рубіжного, Запоріжжя, Херсона, Миколаєва, Житомира, Дрогобича та інших міст.

Організатори конференції — соціологічний факультет Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна, Соціологічна асоціація України та Харківське відділення Соціологічної асоціації України.

Однією з ключових тем конференції стало обговорення статусу соціології у системі сучасної вищої освіти в Україні. Доповіддю саме на цю тему відкрив пленарне засідання конференції ректор Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна, член-кореспондент АПН України, президент Соціологічної асоціації України, професор **В.Бакіров**, зосередивши увагу на розкритті освітніх та просвітницьких функцій соціології у сучасних реаліях. Дискусія з цієї проблеми продовжилася в рамках круглого столу **“Місце соціології в системі сучасної освіти”**, що відбувся того ж дня за участі соціологів-викладачів ВНЗ різних регіонів України, а також закордонних гостей. Одним із результатів роботи круглого столу стала підготовка колективного листа до Громадської гуманітарної ради при Президентові України, до Кабінету Міністрів України, до Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України з приводу повернення соціології статусу базової нормативної навчальної дисципліни.

Значний інтерес учасників викликали і два інші круглі столи, що відбулися у перший день конференції. Круглий стіл **“Соціально-політичні трансформації у пострадянських країнах: 1991–2011”** став продовженням тематики доповідей пленарного засідання: **“Спадщина соціалізму в українській політичній культурі”** (доповідач **О.Куценко**, доктор соціологічних наук, професор, завідувачка кафедри соціальних структур і соціальних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка), **“Феномен “помаранчевої революції” у сучасній масовій свідомості”** (доповідач **Є.Головаха**, доктор філософських наук, професор, завідувач відділу історії, теорії та методології соціології, заступник директора з наукових питань Інституту соціології НАН України) та **“Політичні трансформації у новій Східній Європі”** (доповідач **К.Херпфер**, провідний професор кафедри політології та міжнародних відносин Королівського коледжу університету Абердина, директор Європейського дослідницького центру, член XVII дослідницького комітету Міжнародної політологічної асоціації **“Порівняльна громадська думка”** (Велика Британія). Круглий стіл, присвячений обговоренню чинників та наслідків пострадянських трансформацій, об'єднав соціологів та політологів України (В.Бакіров, М.Чурилов, Є.Головаха, І.Бекешкіна, О.Балакірева, О.Куценко та ін.), Росії (Ю.Вишневіч, О.Гаспарішвілі), Білорусі (Д.Ротман, Л.Філінська), Грузії (М.Пачуліа), Естонії (М.Ільмерв), Великої Британії (К.Херпфер).

У рамках круглого столу **“Поліголосоність соціокультурного підходу (аналізу)”**, присвяченого таким питанням, як переваги соціокультурного підходу, побу-

дова “внутрішнього простору” соціокультурного аналізу, актуалізація соціокультурного підходу як пізнавальної стратегії, відбулася жвава дискусія за участі соціологів Харкова (Ю.Сорока, Т.Зуб), Києва (Л.Малес, С.Бабенко та ін.), Дніпропетровська (О.Ходус, С.Лебеза), Одеси (О.Личковська) та ін. Крім того, в рамках круглого столу відбулася презентація нових наукових видань: Л.Малес “Вивчаючи тексти культури: соціокультурний аналіз як пізнавальна стратегія соціології : монографія”; І.Чудовської-Кандиби “Соціокультурні виміри рекламних практик : монографія”; Ю.Сороки “Видеть, мыслить, различать: социокультурная теория восприятия: монография”; “Соціологія міста: навчальний посібник” ([Л.В.Малес, В.В.Середа, М.О.Соболевська, Ю.Г.Сорока та ін.]; за заг. ред. О.К.Міхеєвої); “Якісні дослідження в соціологічних практиках : Навчальний посібник” (за ред. Н.Костенко, Л.Скокової).

Другий день роботи конференції пройшов у форматі секційних засідань. Усього на конференції було представлено 7 секцій, якими керували авторитетні соціологи Києва, Львова, Одеси, Луганська, Харкова, Мінська, Єкатеринбурга. Секційні дискусії охоплювали проблематику теоретичних пошуків пояснення сучасного світу; методології та методів соціологічних досліджень; соціоструктурних, політичних та економічних процесів у сучасному суспільстві; його соціокультурного аналізу; етнонаціональних та ідентифікаційних процесів у сучасному соціумі; соціальної політики та соціальної роботи; освіти й молоді у світі, що глобалізується. Науковому спілкуванню під час секційних засідань великою мірою посприяло те, що з багатьма доповідями можна було ознайомитися за приуроченим до Харківських соціологічних читань збірником наукових праць “Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства”.

Традиційною була особлива зорієнтованість як доповідей на секціях, так і тематик дискусій на емпіричні дослідження, їхні результати, методологію та специфіку. Координатори круглих столів та модератори всіх секцій, підсумовуючи роботу, зазначали високу зацікавленість учасників, активну роботу та змістовність багатьох доповідей. Саме завдяки цьому XVI Міжнародна науково-практична конференція “Харківські соціологічні читання” стала такою насиченою та захопливою. Дякуємо всім учасникам і чекаємо на нову зустріч за рік, на XVII Харківських соціологічних читаннях.

*ЛЮДМИЛА СОКУРЯНСЬКА,
доктор соціологічних наук,
завідувачка кафедри соціології
Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна*